

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară. Lei 5 | Abonament, pe an în străinăt. Lei 8
6 luni în țară. 3 | Un număr 15 bani
Manualizele nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Garboviceanu
C. Rădulescu-Motru
G. Coșbuc
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Popș-Tașcă
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleasa No. 9.

S U M A R:

I. M. Riuoreanu, Minunatul devotament (nuvelă). — *P. G.*, Gimnasiul românesc din Brașov. — Cutiile cu conserve. — *G.*, Gavril Munteanu. — *G.*, Ión Meșotă. — *Irimia Popescu*, Răpciuga. — *I. Dibiri*, O părere pentru conferințele didactice primare. — Pentru a ave cafea bună. — *V. S. Moga*, Cârțița și agricultura. — *St. N. Brăilițeanu*, Cum se face gazul zis aeriform. — Serbări de 24 Ianuarie. — Munca răsplătită. — Școli de adulți. — *N. N.*, Cantinele școlare în Bucuresci. — *Or.*, Intimplările sêptemânii. — Adrese către redacție. — Rêspunsuri la întrebările din No. 11. — Bibliografie. — Poșta redacției. — *C. Pop-Tașcă*, O dramă în fundul mării.

Ilustrațiuni: Gimnasiul din Brașov. — Gavril Munteanu. — Ión Meșotă. — Cârțița. — Fabricarea gazului de iluminat din hârtie. — Furnalul și cilindrele de gresie ale uzinei de gaz. — Fabricațiunea gazului de iluminat din cărbuni de pământ.

CĂTRE ABONAȚI

Încă de la 1 Octombree trecut, revista noastră a intrat în anul al II-lea al existenței sale. Facem un călduros apel către abonații noștri cât și către persoanele și autoritățile ce au bine-voit a ne procură abonamente, să ție socotelă de prețul absolut mic al abonamentului și imposibilitatea în care ne găsim de a ne expune la cheltueli pentru a trimite un încasator și îi rugăm a ne trimite cât mai grabnic abonamente; lucru ce se pôte face, cu atât mai ușor, cu cât mai mulți abonați se pot uni și trimite costul printr'un singur mandat adresat administrației noastre, însemnând pe cotor numele trimițătorilor. Aceiași rugăminte o facem și stimaților noștri abonați din Bucuresci.

Rugăm asemenea pe d-nii abonați cari ne datoresc încă pe anul trecut, să bine-voiască a ne trimite abonamentele. Noi am trimis cu încredere tuturor celor ce ne-au cerut, nu ne îndoim că încrederea noastră nu va fi înșelată. N'avem alte mijlôce pentru existența reviste; deci, dacă abonații noștri o iubesc și voiesc ca ea să trăiască, să ne trimită abonamentul.

ADMINISTRAȚIA.

Minunatul devotament

— Nuvelă —

oii marinari, unul spaniol, cel-l-alt frances, se afla într'o închisore din Algeria. Unul se numia Antonio, altul Roger. Puși din întimplare la aceleași lucrări, ei își comunicau trudele și suferințele de cari erau apesați: vorbeau împreună despre familiile lor, despre patriă și despre bucuria ce ar simți, dacă s'ar mai vedé vr'o dată liberi, și ast-fel își purtau lanțurile cu mai mult curaj.

Pe când lucrau la construirea unui drum ce străbătea un munte, spaniolul se opri din lucru, își lăsă mânilé în jos cu întristare și aruncă o lungă privire spre mare.

— Ei, amicul mieu, dize el lui Roger cu un adinc suspin; gândurile mele nu se mai deslipesc de cel-l-alt țarm al mării! De ce n'o putem trece împreună! Pare că-mi ved neîncetat soția și copiii, întindându-mi brațele de pe țermul orașului Cadix sau plângându-mé ca pe un mort.

Antonio eră cufundat în acéstă durerósă cugetare și de câte-oré se întorcea la munte, căutătura-î gânditóre se îndreptă spre marele spațiu care îl despărția de țara lui.

Intr'o di, îmbrățișând cu căldură pe Roger, îi dize:

— Zăresc o navă. Iată, privesce; n'o veți și tu? Ea nu va veni aici, pentru că marinarii se tem de aceste țermuri, însă mâne, dacă vreî, suferințele nóstre vor încetă: vom fi liberi.

— Liberi?! dize Roger, tresărind.

— Da, mâne nava o să trecă în apropiere de vr'o doué leghe de țerm; atunci, din culmea acestor stânci, ne vom aruncă în mare și o vom ajunge sau vom pieri: ore mórtea nu e mai de dorit de cât o crudă sclavie?

— Dacă poți scăpa tu, răspunse Roger, eu voi suferi cu mai multă răbdare nenorocita-mi sórtă. Tu știi bine cât îmi știe de scump. Amiciția care mă légă de tine nu va încetă de cât odată cu viața mea. Un singur serviciu îți cer: să te duci să veți pe tatăl mieu. Dacă bătrînețea și durerea ce va fi simțit pentru mine, nu-l vor fi aruncat încă în mormint, spune-î...

— Să mă duc la tatăl tău, scumpe Roger? Dar puté-voiū ore să mai trăiesc, să fiū fericit un singur minut, dacă te-ași lăsa în sclavie?

— Inșă, Antonio, eū nu sciū să înnot, pe când tu sciī.

— Eū sciū să te iubesc, răspunse Spaniolul, încându-se în lacrămi și strîngend pe Roger în brațe. Ȑilele mele sînt ale tale: vom scăpă împreună, nu duce grijă. Amiciția îmi va da destulă putere; te vei ține de cingătórea mea.

— E de prisos, Antonio, să te mai gândescī la unele ca astea. Nicī odată nu m'ași puté hotărī să pun în pericol viața amicului mieū: numai cugetând, mă cutremur. Se póte întimplă ca cingătórea să-mī scape din mână, se póte iarăși să te tirăsc în fundul mării și să fiū causa perderī tale.

— Pentru ce îți faci asemenea idei triste? Ȑi-am spus că amiciția îmi va susținé curagiul. E peste putință ca iubirea ce am pentru tine să nu producă minunī. Incetéză d'a te mai opune: mī-am luat hotărīrea. Véd că feroșīi noștri paznici ne spionéză și, pe lîngă acésta, póte că chiar camaradii noștri ar fi în stare se ne trădeze. Adio! Auđ semnalul de plecare: să ne despărțim. La revedere, scumpe Roger!

Și fură închiși în temnițele lor.

* * *

A doua Ȑi, la ora hotărītă, nu venī nimenī să-ī scótă la lucru. Spaniolul ardeă de nerăbdare și Roger nu sciă daca trebuiă să se bucure sau să se întristeze de acéstă împrejurare neașteptată. In fine, după óre-care întărđiere, fură duși la lucru. Neputend să vorbescă împreună, căci în acea Ȑi îi însoțise și îngrijitorul închisorī, Antonio se mărgineă numai a privi pe Roger și a suspinā. Câte odată își arunca căutăturile spre mare și, la vederea ei, abiā puteau să-și ascundă mișcările inimii. Către séră, făcură ce făcură de rēmaseră singurī.

— Să ne folosim de acest moment, strigă Spaniolul adresându-se lui Roger. Vino!

— Nu, amicul mieū: nicī odată nu voiū consimți să-ți pun viața în pericol. Adio, adio, Antonio! Te îmbrățișez pentru ultima óră. Scapă, nu mai perde timpul, te rog; adu-ți aminte tot-deauna de sincera nóstră amiciție și nu uită pe tatăl mieū, precum te-am rugat: trebuie să fie fórte bătrîn, fórte de

plîns; dute de-l consolă. De va avé trebuință de vr'un ajutor, amicul mîeu...

Țicînd aceste cuvinte, Roger cădù în brațele lui Antonio, vîrsând șiróie de lacrămî; sufletul îi eră sfîșiat de durere.

— Plîngî, Roger; dar acum lacrămile sînt de prisos, avem trebuință de curagiū; nu te mai opune. De vei mai șta la îndoială încă un minut, suntem perduți; póte că nici odată nu vom mai găsi o asemenea ocasiune Alege-ți una din douē: sau vino cu mine, sau îmi sfărâm capul de stînci.

Francesul se aruncă la genuchiî Spaniolului, se încercă a-i mai face óre-care observări, arătându-i pericolele ce i s'ar puté întîmplă, daca va mai stărui în hotărîrea lui. Antonio îl privi cu duioșie, îl îmbrățișă, apoi, luându-l cu sine, ajunseră în culmea unei stînci de unde se aruncară în mare.

De o cam dată se cufundară în apă, apoi eșiră de-asupra valurilor. Antonio își adună tóte puterile și înotá susținînd pe Roger, care îl urmă cu mare sfială, temîndu-se să nu-l tîrască cu sine în adîncurile mării.

Ómenii din navă, zărindu-î în depărtare și luându-î drept un monstru de mare, drept o balenă ce înaintă către dînsii, rămăsese uimiți la acéstă vedere. Curiositatea le crescú și mai mult, când vîdură pornind de la țerm o luntre încărcată de ómeni și urmărind cu mare iuțelă ceea ce ei luase drept o lighiônă de apă. In luntre erau soldați destinați pentru paza sclavilor, cari ardeau de neastîmpăr să prindă pe Antonio și pe Roger. La vederea lor, Roger își îndreptă privirea spre amicul său, care începuse a-și perde puterile; se smucî de odată și, desprîndîndu-se de Antonio îi dîse:

— Sîntem urmăriți; scapă-te pe tine și lasă-mă să per, ca să nu te mai împedic în deșert.

Indată ce dîse aceste cuvinte, Roger se afundă în mare.

Dar un nou entusiasm de amicitie reînsufleți pe Spaniol: el se aruncă la Frances, puse mîna pe dînsul în minutul când eră să piară, și amîndoî dispărură de odată sub undele apei.

Luntrea cu soldații, nesciind încotro s'apuce, stătuse în loc, pe când o barcă, plecând de la navă, înaintă în partea unde îi zărise vrînd a se încredința ce este. Valurile începură a se înălța din nou. In fine, se vîdură doi ómeni, din care

unul, ținând pe cel-l-alt în brațe, se nevoia să înnóte către barca ce le venia repede în ajutor.

Antonio, ne mai putându-se lupta cu valurile, erà cât p'aci să scape din mâni pe Roger, când de odată auđi nisce strigăte de încuragiare din spre barcă. Strînse dar pe amicul seú, își adună din nou puterile și, cu mâna-ı tremurătoare, se agăță de marginea bărcii. Pe când erà să cadă iarăși în apă, ómenii vasului îi apucară pe amîndoi. Puterile lui Antonio eraú atât de scurse, în cât abià fu în stare să ȓică aceste cuvinte: «dați-ı ajutor: eu mor!» Și cãđend jos, tóte florile morții i-se întipãrirã pe față. Roger care erà leșinat, deschise ochii, ridicã capul și vëđu pe Antonio întins lângã dînsul, fără a mai da nici un semn de viață. Se aruncã dar asupra-ı, il îmbrãțișã și il stropi cu lacrãmi, scoțend țipete sfișietóre.

— Amicul și bine-fãcëtorul mieu, eu sînt cauza morții tale! Scumpe Antonio, tu nu mē mai auđi! Acesta ț-e óre rēsplata pentru cã mi-ai scãpat viața? Ah! luați-mi îndatã acēstã viață nenorocitã: nu pot s'o mai sufer, când am pierdut tot ce aveam mai scump!

În disperarea lui, Roger voiã să se strãpungã cu un pumnal, dar marinarii îi rãpirã ferul din mână. Atunci le spuse tóte amănuntele împrejurãrii lor, încãndu-se în suspine și neîncetat cãđend pe corpul lui Antonio.

— Lãsați-mē să mor ca sã-l pot urmã, adause el, acoperindu-l cu sãrutãri și lacrãmi... Aveți îndurare de mine... pentru numele lui Dumnezeu, nu mē mai opriți!

Cerul, care tot-d'a-una se înduioșazã de lacrãmile ómenilor când pured din inimã curatã, dede și acum o probã învederatã de marea-ı bunãtate. În acel moment, Antonio scóse un gemet, iar Roger un țipet de bucurie: toți alergarã în ajutorul nenorocitului Spaniol, care în cele din urmã deschise ochii. Primele-ı cãutãturi se îndreptarã spre Frances și, îndatã ce-l zãri, strigã:

— Am scãpat pe scumpul meu Roger!

În timpul acesta, barca ajunsese la navã. Amîndoi însuflarã tuturor o mare admirațiune și un profund respect: atât de multe drepturi are virtutea asupra inimilor! Toți se întreceau să le vinã în ajutor, spre a-ı îndatora.

Roger, ajungând în Franța, alergă în brațele tatălui său, care rămase uimit de bucurie la vederea lui. Spaniolului i-se oferise un post foarte bun de marinar, însă el preferă să se reîntoarcă în patrie la copii și soție.

Depărtarea nu aduse nici o schimbare în amicitia lor, căci rămaseră totă viața într'o mare intimitate, scriindu-și adesea și vizitându-se de câte ori le permiteau împrejurările.

I. M. Riurénu.

Liceul românesc din Brașov

Brașovul e un centru de cultură pentru poporul românesc din Transilvania și în deosebi pentru Românii de confesiunea ortodoxă sau greco-orientală. Aci se află *un gimnasiu mare cu 8 clase sau un liceu; un gimnasiu sau o școlă reală cu 4 clase; o școlă comercială superioară cu 3 clase*. Cea mai veche din aceste școli e gimnasiul. Românii din Brașov, în urma îndemnului și a stăruinței fără preget a lui *Ión Popasu*, protopop în Brașov și mai în urmă episcop al Caransebeșului, se hotărâse în 1850 să întemeeze un gimnasiu pentru cultura secundară a fiilor lor. Glasul acestui mare bărbat e ascultat. În 26 Septembrie 1850, intervin Românii pe lângă guvernul țării spre a le da voia necesară și la 1 Octombrie acelaș an se și deschide gimnasiul cu clasa I. Cu mijlocirea pe lângă guvern spre a da voie Românilor să întemeeze această școlă secundară s'a însărcinat marele episcop *Andrei Șaguna*. El reușește, și în 11 Septembrie 1853, vine în persoană la Brașov și aduce cu sine decretul guvernului. Mai rămânea acum să se dea acestei școli și dreptul de școlă publică! Acest drept s'a căpătat prin decretul Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii publice din 28 Ianuarie 1856, iar Șaguna a dispus ca acest decret să fie citit în toate bisericile

Liceul din Braşov.

din Braşov, cu care prilej s'a ținut și câte o predică ocașională în care s'a arătat marea importanță a acestui decret. Cu începutul anului școlar 1862—63 s'a adăogat și clasa V-a gimnasială; iar cu începutul anului școlar 1865—66 gimnasiul și-a căpătat forma desăvârșită, adică aveă opt clase complete. Prin acēsta s'a îndeplinit visul de aur al Românilor ortodocși de a aveă și ei un Gimnasiu mare cu opt clase!

Gimnasiul din Braşov dispune de un local fôrte frumos, ba chiar măreț! Cu un asemenea local multe școli secundare de pretutindenī s'ar putea mândri. Temelia acestui local s'a pus în 17 Septembrie 1851, de către însuși marele episcop Andreiū Șaguna. Localul are în total 36 de camere. Fațada principală e de 73 metri în lungime.

Gimnasiul dispune de un material didactic îndestulător. Biblioteca numără 8.206 volume și 2.266 fascicole.

Corpul didactic e bine ales. In fruntea lui se află ca director *Virgil Onițiu*, unul din cei mai inteligenți și harnicii bărbați de școlă.

Gimnasiul românesc din Braşov e solid întemeiat. Acēsta trebuie să bucure pe orī-ce Român!

P. G.

Cutiile cu conserve

E greu să constați, dacă conținutul cutiilor cu conserve este stricat ori nu. Se pot însă cunoșce cutiile cu conținut stricat după laturile cutiei. La sterilizarea cutiilor se scôte tot aerul din cutii și apoi se închid hermetic. Dacă n'a fost scos tot aerul, conservele se strică. Aerul produce putre-june, dintr'asta se desvoltă gazuri. La cutiile bine închise laturile cutiei sînt plane sau încovoiate spre înăuntru cutiei. Dacă pereții cutiei sînt însă încovoiați în afară, așa că cutia pare umflată, e semn că conservele sînt stricate căci gazurile din cutie apasă asupra pereților și-i încovioie. Se pôte ca pereții cutiei să fie încovoiați fără ca conținutul să fie stricat, dar aceste cutii tot-d'a-una sînt suspecte și trebuie să ne ferim de ele.

GAVRIȚ MUNTEANU

Cel d'întîiu director al gimnasiului superior (liceu) românesc din Brașov a fost Gavriț Munteanu. El a funcționat ca director de la 29 Aprilie 1853—14 Iulie 1869.

Munteanu s'a născut în 1812, luna Februarie, în Vinograd (Transilvania) și a încetat din viață în 17 Decembre 1869. Eră fiu de învățator. A învățat filosofia și dreptul în Cluj. A ost

Gavriț Munteanu.

sub-director la școla de la sf. Sava din București. În 1836 a fost chemat de episcopul Chesariē să conducă seminarul din Buzău,

ce se înființase de curînd. Acî a stat 8 ani ca profesor și inspector. În 1844 e trimis de mitropolitul Neofit la Rîmnicul-Vilcei spre a organiza și seminarul de aci. El îl conduce ca profesor și inspector pînă la 1848.

În 1849 trece în Transilvania și în 1850 e numit ca unicul profesor al primei clase gimnaziale din Brașov.

Munteanu a lucrat mult și pe terenul literar. Pentru meritele lui Academia română l-a numit în 1867 membru al ei.

Unul din bărbații care l-a cunoscut ne spune, că el în întreaga sa viață, a lucrat cu dragoste și devotament pentru tot ce e bun și frumos, nobil și adevărat și a căutat să sîdască și în sufletul tinerilor de sub conducerea sa. Că a căutat să ferescă pe tineri de căile viciului și ale decadenței imorale și se trudiă să deștepte și să nutrească în inimile lor sentimentele de patriotism și mîndrie națională, ce caracterisau atît de frumos pe străbunii noștri.

G.

Dr. IÓN MEȘOTĂ

Al doilea director al gimnasiului din Brașov a fost dr. Ión Meșotă. El s'a născut în 1837, în Dîrstele Brașovului, din părinți țărani. Cursul inferior secundar l-a făcut în gimnasiul românesc din Brașov, sub direcțiunea lui Gavril Munteanu, iar cel superior în gimnasiul luteran tot din Brașov. Prin mijlocirea și stăruința lui *Ión Popasu*, tînerul Meșotă se duce la Viena, unde ascultă cursurile universitare de filosofie timp de 2 ani, le continuă după aceea la Bonn și în 1861 ia doctoratul în filosofie și se întorce ca profesor la gimnasiul unde își începuse studiile. În 1870, după mîrtea lui Gavril Munteanu el e numit director și ocupă acest post pînă în 1878 (19 Ianuarie) cînd a încetat din viață.

Atît ca profesor cît și ca director și-a îndeplinit datoria cu cel mai mare zel și devotament.

El numia chemarea de dascăl cea mai frumoasă dintre chemări! Ca profesor, ca director, ca om, eră iubit, eră stimat de toți. Un distins profesor, care l-a cunoscut de aproape și i-a descris viața ne spune următoarele despre el: «Toți simțiau interes a se apropia de el, a-și petrece cu el, a se recrea și inspira în societatea lui. Toți, Români și ne Români, îl numiau un om vrednic, un harnic om, un om de ispravă; iar mitropolitul Șaguna, inspectorul său suprem îl numia *mărgăritarul său cel scump, vrednic să fie pus în coróna capului profesoral de la gimnasiul său.*»

G.

Dr. Ión Meșotă

Morva sau răpciuga

Răpciuga cronică. Răpciuga cronică se arată prin trei simptome mai principale: scursórea nasală, ulcere pe pielița din năuntru a nasului și prin glandă sau umflătura ganglionilor limfatici din sgheab.

Scursórea nasală în răpciuga cronică se manifestă la unii cai pe amîndouă nările, la alții însă numai pe una, fapt ce de regulă am spus că nu se întilnesce la morva acută. Scursórea mucósă sau muco-purulentă, este mai tot-d'a-una viscósă, lipindu-se împrejurul nărilor pe care se usucă sub formă de pojghițe de o colóre albiciósă sau cenușie. Câte odată, mai rar ca și cea acută, această scursóre conține și sânge și în casurî și mai rarî, ea póte fi formată aprópe numai din sânge, când avem ceea ce se numesce în termenî medicalî epistaxis.

Ulcerete situate pe pielița din năuntru a nasului, de colóre cenușie sau gálbuie, aũ o formă óre-cum rotundă cu marginele cevã mai ridicate. Ele pot sã se unescã mai multe la un loc, sã ia dimensiunî mari, ca buniórã a unei piese de 50 de banî și chiar mai mare. Ulcerete mánãncã neîncotat pielița pe care se aflã, precum și pãrțile de desubtul ei, așã cã cu timpul pot sã mERGã pînã acolo, în cãt sã gãurESCã pãretele ce separã cele douE cavitãți nasale, daca ele, bine înteles, se gãsesc pe acest pãrete. In unele casurî însă, ulcerete în total sau parte din ele se vindecã, lãsãnd în locul lor semne albicióse, tarî la pipãit.

Glanda de mãrimea unei nucî pînã la a unui ou, nu este nici caldã nici durerosã ca în răpciuga acută, are de obiceiũ forma rotundã și e situatã cu totul sus, în apropierea gãtlejului.

Aceste trei simptome: scursórea nasală, ulcerete și glanda, lipsesce câte odatã în parte sau chiar tustrele la unii cai bolnavî de răpciugã; sînt cai carî se aratã la simplu esamen clinic complet sãnãtoși, cu tóte cã sînt atinși de această bolã. Alții însă, fie cã aũ sau nu cele trei simptome sau numai parte din ele, sînt slabî, cu pERul fãrã lustru, tușesc des, etc.

Morva cronicã se înfãțișEzã la unii cai, sub o formã cu totul deosebitã. Animalele presintã umflãturî calde și dure-rose pe corp, mai ales la gãt și deșerturî, iar pe membre se observã un fel de umflãturî de grosimea degetului, ce se

(1) Veđi No. 17, anul II.

întind în lungul lor și cari sînt produse prin inflamarea maselor limfatice. Aceste umflături sub formă de córde, se pot găsi nu numai pe membre, dar și în alte părți ale corpului. Și unele și altele din aceste umflături, supurează cu timpul, dând loc la răni ulcerose, din care se scurge un fel de puroi uleios.

Acéstă din urmă formă de morvă cronică pórta numirea de *farcin* sau *cârțiță*.

Morva cronică duréză mult timp, luni și chiar ani.

În fine, acestea spuse, să vedem acum cu ce alte boli se póte confundă răpciuga, ce trebuie să facem când avem un cal răpcigos sau bñnuit de a fi și cum trebuie să ne ferim ca să nu ne molipsim de răpciugă.

Răpciuga acéstă, póte să fie *confundată* cu antraxul sau talanul, cu vërsatul calului sau horsepox, cu buba mînzului sau gurma. Se deosebesce însă de talan, prin faptul că acéstă bólă în afară de febră, nu presintă cele-l-alte simptome speciale morvei, în plus că el nu ține mai mult de 24—48 cësuri, de cât în casuri excepționale. Vërsatul calului, de și se însoțesce de febră, acéstă însă e mult mai ușoră ca în răpciuga acută, și dacă câte odată el se arată și prin bășicuțe pe pielea dinăuntru a nasului, prezența unor asemenea bășicuțe pe buză, pe pielea nasului și în alte părți ale corpului, mai ales la chișită, ne face a-l deosebì de morvă; cu tóte acestea sînt casuri în care vërsatul ăa un caracter mai rău, în cât este cu puțință a face să fie luat drept răpciugă printr'un examen puțin minuțios. Cevă mai mult, vechii veterinarì îl consideră ca un fel de răpciugă trecătoare, de unde și numele ce i-a dat de *morvă volantă*. În ceia-ce privesce buba mînzului, bólă lipiciósă, diferă cu totul de răpciugă, pentru că între altele ea atacă cu totul rar animalele în etate și mai ales că nu se însoțesce de ulcere pe pituitară, după cum am vëdut la morvă.

Răpciuga cronică se póte ca cine-vă să o confunde cu coriza cronică (guturaiu), cu adunarea puroiului în sinusuri, în pungele guturale, etc. Lucru important însă, este ca în multe casuri, nu numai străini de medicină, dar chiar și medici-veterinari, se găsesc din cauza lipsei de simptome sau a felului nedesăvîrșit cu care ele se presintă, să nu pótă spune dacă un cal este sau nu răpcigos. Pentru stabilirea diagnosei, adică spunerea bólei la un ast-fel de animal, învëțații au alergat la diverse mijlóce, ca introducerea de părți din scursórea nasală sau de puțin puroi sub pielea măgarului, cãlcãiuil cãinelui sau pisiceì, care animale devin morvóse sau nu, după cum calul de la care s'a luat scursórea sau puroiul este sau nu morvos. Astăđi însă, mulțumită progresului sciinței, se póte spune că un cal este răpcigos, chiar atunci când pare perfect sănătos, fără nici un

semn vădit de această boală, recurgându-se la *inoculațiunea maleinei sau morvinei*, adică la introducerea sub pielea aceluia cal a acestei substanțe care este un product steril (fără microbi) scos din bacilul morvos, crescut de obicei în bu-lion. Inoculațiunile cu maleină se practică în țările străine ca Franța pe o scară întinsă, iar la noi această operațiune, se aplică după un anume regulament, și este pusă sub controlul unei comisii speciale în capul căreia se găsește: savantul profesor Babeș și A. Locusteanu, distinsul profesor al școlii de medicină veterinară.

(Va urma.)

Irimia Popescu

Medic-veterinar.

O părere pentru conferințele didactice primare

 xperiența a dovedit următorul lucru, pe care nimeni, cu deosebire dintre dascăli, nu-l poate tăgădui: cunoștințele căpătate în școală se uită, dacă nu le mai împrăștiăm, adică dacă nu mai citim. Acesta se poate întâmpla și unui om mare ca și unui copil. Cât privește pe copil, dascălului îi incumbă datoria a-l face ca pe lângă cunoștințele ce le capătă, să nu uite pe cele căpătate și acesta printr'o repetare din când în când a materiei învățate.

Viu la cestiunea a doua, adică la dascăl. Pe dînsul pînă acum nimeni nu l-a obligat la ceea-ce noi obligăm pe copii.

Nu țic că între membrii corpului didactic, n'au fost și nu sînt mulți, foarte mulți, de acei căroră le place să se ocupe, să citească, să se perfecționeze; dar nu e mai puțin adevărat că poate s'ar găsi unul, doi, și de acei cari din diferite împrejurări n'ar fi tocmai la înălțimea misiunii lor. Pe aceia urmază că numai de cât să-i dea afară din dascălie, ori să-i trimită, ca pe copii la școală, să mai învețe? Și una și alta sînt grele cestiuni.

Pentru a nu se mai țice: «bun dascăl a fost, dar dacă acum nu se mai ocupă, nu mai citește,» pentru aceia cred că onor. Ministru al instrucțiunii a introdus, chiar prin lege, conferințe didactice săptămânale, un fel de școală, la care să asistăm fie-care din noi, spre a ne împrăști cunoștințele necesare în predarea cursurilor. Eū unul, ca dascăl primar, cred că ar fi nemerit ca din cestiunile ce se vor trată în conferințele noastre săptămânale și generale, să nu căutăm să facem conferințe de Ateneu, ori conferințe publice, cari nu ne-ar fi de mare folos, ci să căutăm, după părerea mea, mijlocul ca prin puține cuvinte să facem pe copil să înțelgă ceea-ce îi spunem, lăsându-i lui câmp liber de gân-

dire, căci ce ar însemna să vorbești zile întregi unui copil, pentru a-i spune că masa se cheamă masă, că are patru picioare, că e de lemn, etc? Ar însemna că oprim dezvoltarea intelectuală a copilului, mai mult încă ar însemna că-l timpim.

Ca dovadă în susținerea mea, că nu e bine a spune copilului totul despre un lucru, ci mai mult a-l lăsa pe copil să se gândească și să afle el cum se compune acel lucru, e și faptul că în cursul secundar (clasa întâia) se înscriu foarte mulți elevi la începutul anului școlar; mai pe urmă vedând că e greu, căci profesorul de gimnasiu ori liceu, nu este și nici poate fi, din cauza cursului împovăraător, acel institutor care să spună copilului totul, ei se lasă de școală unul câte unul, așa că nu rămân de cât cei cu meditații, cei cari se servesc cu fel de fel de traduceri și alte mijloace, în cât pînă în clasa din urmă nu rămân de cât foarte puțini.

Tot ast-fel și în societate, descoperirile și invențiunile le fac cei cari singuri își bat capul, își frământă creierul, se gândesc ani întregi; iar nu acei ce așteaptă totul de la alții.

Așa dar conchid că metoda de a spune copilului totul, cel puțin pentru Români, nu este bună; pentru alte popoare mai târzii în dezvoltarea intelectuală, poate. O ast-fel de metodă cum se practică astăzi în școlile noastre primare, nu face de cât împiedică dezvoltarea intelectuală a copilului. Viitorul cred că-mi va da dreptate.

N. Bibiri

Institutor, Bacău.

Pentru a avea cafea bună

Mijlocul cel mai bun pentru a-și conserva cafeaua aroma este: După ce prăjesci cafeaua și după ce se răcesce, torni un ou bătut peste dinsa și o amesteci bine, pînă ce fie-care bob de cafea va fi supt din oul bătut; apoi se ține puțin timp cafeaua la căldură. Cu modul acesta aerul nu pătrunde la cafea și ea se conservă bine și și păstrează aroma.

Tot în acest mod putem conserva fructele proaspete, d. e. merele. Mai bine, este însă, ca în loc de albuș de ou, la fructe să întrebuițăm soluțiune de gumă, în care, e de ajuns, dacă înmuțem fructele de 2—3 ori.

Cârțița și Agricultura

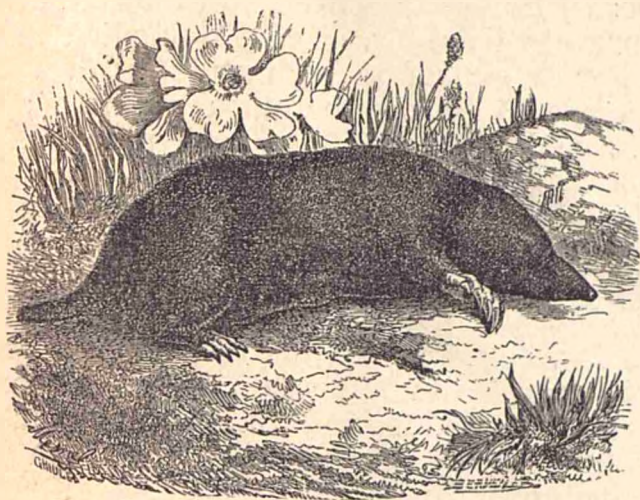

ulți din cititorii acestei reviste se vor fi întrebând ce legătură poate să fie între agricultură și un animal care umblă numai pe sub pământ de-l scormonesce în jos și-n sus și căruia nu-î place lumina zilei, de aceea și când iese câte odată afară, iese numai noptea. Urîtă dihanie, zic unii, și cu toate acestea eü voiü probă ce folose aduce această dihanie urîtă care trăesece pe sub pământ și scöte moșoröie, așa că le mai dă de lucru ömenilor primă-vara.

Prima lucrare folositöre ce face cârțița agricultorilor și grădinarilor este că stîrpesce töte insectele vätămätöre producțiunii agricole. Unde cârțița (sobolul) lipsesce, aceste insecte se önmulțesc în paguba agricultorilor și grădinarilor. Cătî grădinari cari în frumoșele zile din luna Maiü ș'au rösădit în grădinile lor fel de fel de zarzavaturî, în ziua urmätöre, aü rëmas mähniți în sufletul lor de ceia-ce vedeau în grădină; adică în loc să vađă zarzavaturile în plină vegetațiune, de-abia mai găsescce ici colea câte un fir de varză, de conopide, etc. Ce s'a öntimplat peste nöpte? Coropișnița, dușman neömpăcat al zarzavaturilor sădite în grădină, peste nöpte le-a mähcät cu totul. Decî o nouă sădire trebue făcută. Dar, dacă nu se mai găsescce rösadurî de ast-fel de zarzavaturî, atuncî ce-î de făcut? Rëmähne grădinarul fără zarzavaturî. Aceiași pățanie suferă mulți din săteniî noștri cari se öndeletnicesc cu cultura numai a unor zarzavaturî.

Dacă avem un amic credincöos pentru stîrpirea coropișniței, de ce să nu ne folosim de el, după cum se folosesc grădinarii din Germania? Grădinarii din Germania, ca ömenî practici, nu pun sapa örî casmaua în grădina lor, pînă când nu sînt pe deplin asigurați că nu este nici o insectă și mai ales *coropișnița*. Decî, ei cumpëră, un numër de *cârțițe*, cu

vre-o câte-và centime, de la copii, cari primăvara se îndeletnicesc cu ast-fel de negoț, în anumite târguri de prin orașele germane. Acest prizonier (cârțița), se pune în libertate prin grădini și el în schimb îi curăță totă grădina de insecte vătămătoare zarzavaturilor. Când cârțița nu mai găsește hrana trebuincioasă existenței ei, părăsește grădina aceluia care i-a redat libertatea.

Cârțița sau Sobolul.

Când grădinarul vede că cârțița nu mai scöte moșorii, el scie că a stîrpit tóte insectele și atunci începe săparea grădinei, după ce mai întâiü a înprăștiat tóte moșoróiele de o potrivă pe suprafața pămîntului.

* * *

Să vedem ce folos pöte să aducă acum cârțița agriculturii. Ea folosește mai mult liveđilor naturale (firesci) și celor artificiale (semënate). În aceste liveđi, plugul și sapa nu pot ajutà nimic ca în locurile puse în cultură cu diferite plante agricole. De aceea în liveđi, insectele se înmulțesc fôrte mult, decî și cârțițele se înmulțesc mai mult și scot moșoróie mai multe. Din cauza mușuróielor, producțiunea finului ar fi fôrte mică, dacă primăvara agricultorii n'ar

împrăștiă în mod regulat ast-fel de mușoróie pe suprafața pămîntului. Să băgăm bine de sémă că acest pămînt împrăștiat este un bun îngrășămînt pentru liveđi. Dar mulți agricultorí, ca pămîntul să-l potrivească mai bine, mai aú obiceiul de a grăpà livedea. Cea mai fericită lucrare este grăpatul liveđilor, de și mulți agricultorí nu vor a o practicà.

Prin grăpare se fac douë lucrurí însemnate liveđilor: *a)* Se desrădăcinéză toți muschii carí cresc pe suprafața liveđilor, și care împiedicà înfrățirea ierburilor la suprafața pămîntului, și decí în cazul de față are să fie producțiunea mai mică; *b)* prin grăpare se deschid mai bine porii pămîntului, prin care străbate mai ușor umeđela, căldura și aerul la rădăcinile ierburilor, carí iuțesc crescerea și înfrățirea ierburilor, și decí și producțiunea finului. Liveđile carí se grăpéză și se cosesc mai de timpuriu, produc mai mult.

Iată dar, cum în mod indirect cãrțița, prin mușoróiele ce scóte la suprafața liveđilor, contribue la înmulțirea producțiunii finului; căci dacă n'ar fi fost mușoróiele, agricultorí n'ar grăpà liveđile și producțiunea finului ar fi mică.

Decí să nu omorîm cãrțițele, căci însesí ele se omórá, când se întîlnesc pe sub pămînt în locuințe, și dacă nu avem trebuință de serviciile ei, n'avem de cãt să punem un țaruș ascuțit în gaură pe când scóte pămînt, de vîrfu lui se va întepà și îndată va și pãrasi locul.

Sînt atâtea insecte în aer și sub pămînt, carí ne prăpădesc seménaturile ca și ródele lor, dar în schimb Dumneđu ne-a dat și puținí credincioși printre animale, carí se hrănesc cu ast-fel de insecte vătămátore agriculturii și grădinăriei. De aceea ar trebui pentru ast-fel de animale să se ia măsuri nu de stãrpire, ci de ocrotirea și înmulțirea lor.

V. S. Moga.

Cum se face gazul zis aeriform ?

Gazul de iluminat se face din cărbuni diși de pământ, cari se numesc în știință huilie grasă. Acesta, dacă se distilază, dă apă, gazul de iluminat, un fel de gudron numit gudron din huilie, din care se extrag acidul fenic, naftalina, etc., și la urmă rămâne coxul în în mare cantitate care se întrebunțeză pentru încălzit.

Cel mai important, dintre corpurile ce se obțin prin distilația huilei grase, este, bine înțeles, gazul de iluminat numit și gaz aeriform. Acest gaz se poate obține distilând nu numai huilia dar și ori-ce materie organică. Pentru ca să probăm că gazul aeriform se poate obține prin descom-

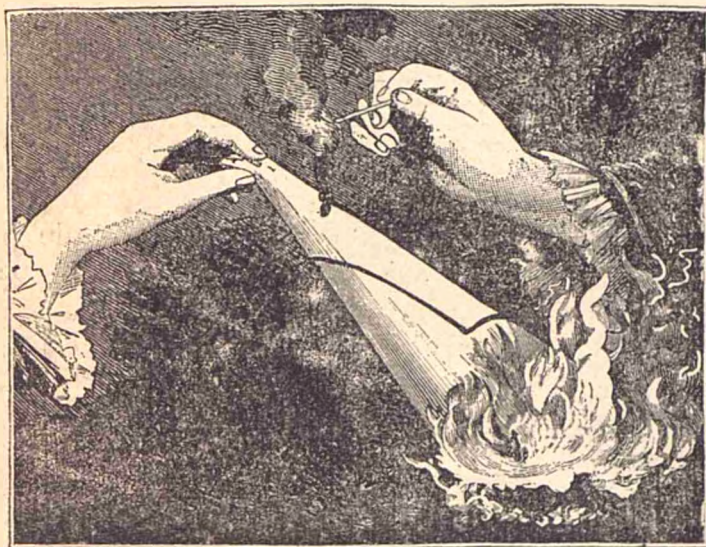

Fig. 1. Fabricațiunea gazului de iluminat din hârtie.

punerea s. es. a materiilor de origină vegetală, n'avem de cât să facem un cornet de hârtie (fig. 1), căruia să-i facem o mică deschidătură aproape de partea ascuțită și să-l aprindem la gură. Căldura flacării descompune hârtia în mai multe corpuri între cari se află și un gaz, care iese pe acea mică deschidătură. Dacă apropiem un chibrit aprins, gazu

arde, producând căldură și lumină. Acel gaz nu este alt-
ceva de cât gazul aeriform; chiar carnea, dacă se distilază,
produce gaz aeriform.

Pentru a se fabrica gazul aeriform din huilia grasă, se

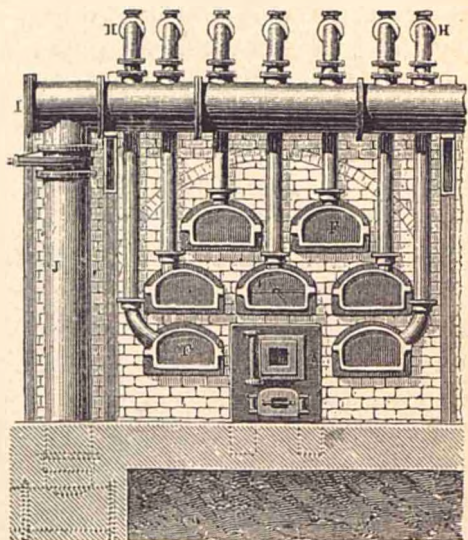

Fig. 2. Furnalul și cilindrele de gresie ale usinei de gaz.

introduce acesta în niște vase cilindrice de tuciū, de pământ
refractor ori de gresie (fig. 2), care se încăldesc pe din

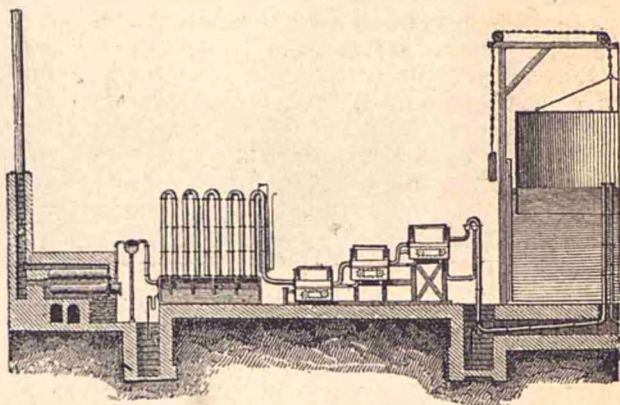

Fig. 3. Fabricarea gazului de iluminat din cărbunii de pământ.

afară. Prin această operațiune, huilia se încăldește, se um-
flă și se descompune, după cum am mai spus, în mai
multe corpuri, între cari mai însemnați sint coxul care ră-

mâne în vasele cilindrice și gazul de iluminat, care ese din acele vase prin nisce tuburi. Gazul este forțat să trecă prin nisce vase în formă de U (fig. 3), care conțin apă și prin nisce camere. Gazul, trecând prin acele vase și camere, se curăță de materiile străine și ajunge ast fel sub un clopot mare de tinichea grosă, numit gazometru, care se ridică pe măsură ce vine gazul. Când trece destul gaz în gazometru, se închide tubul prin care vine și se deschide acela care duce gazul în stradele orașului.

St. N. Brăilițeanu.

Serbări de 24 Ianuarie

Sășul, lăgănul unirei noastre a Românilor, n'a putut să stea rece când a 40-a aniversare de la această faptă măreță și glorioasă a trecutului nostru, s'a împlinit. În primul loc tinerimea studiosă trebuie avută în vedere mai ales acumă când a început a i-se infiltra pe o scară mai întinsă sentimentul național.

S'ar putea zice dar că această serbare a fost numai școlară și cu drept cuvint.

Încă de pe la nouă césuri, Mitropolia erà ticsită de elevii Liceului Național, gimnasiului Ștefan cel Mare și Alexandru cel Bun. Într'o tăcere piósă ascultară serviciul divin oficiat de către părintele Daniil Obreja, arhimandrit și vicarul Mitropoliei. După aceea în amintirea unirei se oficie un te-deum de către părințele arhieru Varlam Răilėnu. La sfirșit domnul Buțureanu, profesor la Liceul Național, ținū un frumos cuvint arătând însemnătatea acestei dīle, arătând apoi că unirea n'a fost rezultatul unei minți ci a stărei de lucruri ce domniau atunci în țara noastră și din care fatal trebuia să iasă unirea. Apoi face istoricul unirei în amănunțimi arătând politica violenă a Rușilor și Nemților, cari însă n'au isbutit în uneltirile lor și această datorită numai și numai Francezilor. Fraților noștri Francezi datorim dar unirea țarei noastre și starea la care am ajuns. Să le fim deci vecinic recunoscători.

După aceea termină adresându-se tinerilor și spunėndu-le să se arate demni de moșia pe care strămoșii noștri ne-au lăsat'o, ne permițėnd s'o pângărescă străinii cari de vėcuri au căutat să ne cotropescă.

După eșirea din biserică elevii Liceului Național improvizează un cor dintre dinșii și în frunte cu Nițescu, David, Deleanu, Hobincu, Panu, Mogoși și alți elevi ai clasei a 7-a parcurg stradele Ștefan cel Mare și Golea cāntānd cu un entusiasm de nedescris: Deșteaptă-te Romāne! Ajunși în piața Unirea, o horă se încinge între dānșii, după cari apoi se îndrėptă spre Liceul Național. Aici d-l Burlă, directorul Liceului, le ține o cuvintare entuziastă spunėndu-le că unirea nu s'a făcut încă pe deplin comparānd-o cu

un măr ne copt încă bine. Unirea atunci se va face pe deplin, domnilor, când toți de la Nistru pînă la Tisa vom fi într'un mănunchiu, zise d-l Burlă terminând cuvîntarea sa.

După acesta, înflăcărați și mai mult de cuvintele entusiaste ale Directorului lor, în strigătele de ură! trăiască unirea! parcurg stradele Lăpușeanu și Păcurarii ajungînd la locuința d-lui Buțureanu căruia îi fac ovațiuni entusiaste. D-sa le mulțumesc în puține cuvinte dorindu-le să aibă și ei fericirea aceea pe care o are și d-sa cînd vede că tineretul român de așî se îndrumază spre calea culturii naționale.

De la d-l Buțureanu se îndreptă către locuința d-lui Paul pentru care așî o deosebită simpatie. Aici în uralele de trăiască România, trăiască frații de peste munți! apare d-sa și emoționat, le ține un cuvînt simțitor, mulțumindu-le de simpatia pe care elevii o poartă profesorilor lor și de dragostea cu care se iu să încurajeze pe frații lor obișduiți de peste munți.

Apoi îiie-care se desparte ducînd cu el o amintire vie. Tot timpul manifestăției elevii așî dat dovadă de o disciplină exemplară. Onore lor!

C. G. C.

*

24 Ianuarie, di mare, în care s'a împlinit una din cele mai mari dorințe ale poporului Român, s'a serbat de școlă și locuitorii din comuna Lipovu jud. Doljiu. De Sâmbătă s'era s'a anunțat obștea locuitorilor să ia parte la serbare. Duminecă dimineță, de și ploua, un public numeros s'a adunat la primărie, de unde împreună cu elevii școlii am mers la biserică. După terminarea serviciului s'a oficiat te-deum.

Sub-semnatul a ținut o cuvîntare în memoria dîlei și a bărbatilor, cari s'a luptat pentru îndeplinirea așestui măreț act.

Tot cu această ocaziune s'a desvelit și tablourile trimise de onor. minister al cultelor și Instrucțiunei publice, pentru școlă și biserică, cu numele unui decedat în răsboiul pentru independență.

Am ținut un cuvînt pentru memoria acestui vitez și s'a rugat preotul a'l pomeni de câte-orî va servi sf. leturghie; elevii așî întonat ultima strofă din »Peneș Curcanul» cu încheere: Nimic nu e mai scump așî, pe lumea pămîntescă, de cât un nume de vitez și o mörte vitejescă.

Acastă serbare a facut una din cele mai plăcute impresiuni locuitorilor. Așî luat parte 120 persoane. Toți s'așî innapoiat a casă veseli și regretău cei ce n'așî luat parte.

După amiadî s'așî intrunit la școlă, unde li s'a vorbit despre băuturile spirtöse și relele urmări ale abuzului de spirtöse.

D. Dinulescu.

Invățator, Lipovu. Dolj-Jiu.

*

În diua de 24 Ianuarie a. c. s'a făcut o mare serbare școlară în sala școlii din Ciocănesci, județul Ilfov, de d-na învetătore Martinovic din Ciocănesci, d-l Ión Ivănescu din Crevedia și sub-semnatul din Urziceanca, din inițiativa căruia s'a organizat serbarea. Elevii așî recitat poesi naționale și eroice. Corul elevilor din Urziceanca a întonat diferite cîntice patriotice și naționale. Serbarea s'a terminat cu două conferințe ținute: una de

sub-semnatul, «*Privire în trecutul țării române și cauzele cari au adus unirea;*» a doua de d-l Ivănescu, «*Rezultatele unirii.*»

Succesul a fost strălucit. Sala frumos împodobită de d-l primar al comunei Ciocănești, Nicolae Constantinescu și de sătenii cari veniseră și de prin comunele vecine.

Gheorghe Constantinescu

Dirigintele din Urziceanca.

MUNCA RESPLĂTITĂ

Majestatea Sa Regele a decorat cu medalia «răsplata muncii pentru învățământul primar» clasa I, pe d-l *Ión Kalinderu* și *P. Poni*. Publicăm aici rapoartele d-lui Sp. Haret, ministrul Cultelor și al Instrucțiunii publice, adresate M. S. Regelui:

Sire,

Medalia de răsplata muncii pentru învățământul primar a fost creată pentru a se recompensa serviciile aduse acestui învățământ.

Unul dintre bărbații cari au contribuit mai mult la înflorirea lui, prin activitatea sa, prin vederi largi și înțelepte, prin dăruire și prin sfaturi personale, este d-l *Ión Kalinderu*, care a făcut din numeroasele școli de pe domeniul Coronei, nisce adevărate școli model, din toate punctele de vedere, și care nemulțumit cu atâta, întreprinde acum a da avint și școlilor de adulți.

Așa fiind, cred Sire, că d-sa îndeplinesce cu prisos condițiile a i-se conferi medalia de răsplată de clasa I.

Dacă Majestatea Văstră găsește de cuviință, O rog să binevoiască a semnă alăturatul proiect de decret.

* * *

Sire,

Unul dintre bărbații cari au adus servicii de prima ordine învățământului primar este și d-l *Petre Poni*. D-sa prin legea învățământului primar și normal primar, prin legea casei școlilor, prin regulamentele privitoare la aceste legi și prin numeroase dispozițiuni pe cari le-a luat în timpul cât a servit ca ministru al Cultelor și Instrucțiunii publice, a ridicat la un grad de desvoltare deosebit nivelul învățământului primar. D-sa și-a devotat cea mai mare parte din activitatea sa rodnică în serviciul acestui învățământ și le-a făcut să prospere sub toate raporturile. Multe din efectele salutare ale acestor legi, dacă nu se ved imediat, vor avea cu siguranță răsunset într'un viitor mai depărtat și vor desăvirși opera începută.

Așa fiind, cred, Sire, că d-l *Petre Poni* merită din toate punctele de vedere a i-se conferi medalia de «Răsplata muncii pentru învățământul primar» de clasa I.

Dacă Majestatea Văstră găsește de cuviință, O rog să binevoiască a semnă alăturatul proiect de decret.

Școle de adulți

În ziua de 31 Ianuarie s'a deschis cursurile școlii de adulți din Rimnicul Sărat, printr'un discurs al d-lui G. Nicolescu și prin conferința d-lui D. Munteanu-Rîmnic.

Cursurile acestei școle vor avea loc în fie-care Duminecă între orele 4—5½, p. m. Ele vor fi împărțite în două secțiuni:

a) Secțiunea analfabeților, care va cuprinde pe toți cei ce nu știu citi și scrie, precum și pe cei ce au terminat prima clasă.

b) Secțiunea cursului primar, cari va cuprinde pe toți cei ce știu citi și scrie, precum și pe cei ce au absolvit de la a 2-a clasă în sus.

Materiile secțiunii a I-a vor fi: citirea, scrierea și socotela, predate de d-nii V. Smerea și I. Enescu.

Materiile secțiunii II-a vor fi de-ocamdată numai: aritmetica, comptabilitatea, l. română și alcătuirea de acte publice și private, cari vor fi predate de d-nii Gh. Nicolescu, Gh. Burghilea, T. Sotirescu, T. Șușnea, D. Dicescu, Gh. Zirnovénu și D. Munténu-Rîmnic.

Pentru întregirea studiilor, alături de școla de adulți, s'a înființat un șir de conferințe populare, pentru toți cei doritori de cultură. Elevii școlii de adulți vor fi obligați a fi de față la aceste conferințe, cari vor avea loc în toate Duminecile, între 8—9 seara. Aceste conferințe au subiecte din științe, din istorie, din știința dreptului, din agricultură, din igienă, din geografie și din religie.

Școla de adulți e pusă sub conducerea unui comitet compus din următoarele persoane: Gh. Burghilea, T. Sotirescu, Gh. Nicolescu, V. Smerea, D. Dicescu, I. Enescu și D. Munténu-Rîmnic.

*

În ziua de 13 Ianuarie, cu un număr de 88 persoane, s'a deschis în comuna *Ciofănescii-din-deal*, din jud. Teleorman, cursul unei școli de adulți, pus sub conducerea d-lui Al. Angelescu, dirigintele școlii.

VORBE ÎNTELEPTE

Prostul se culcă în tindă ca să-și scurteze din cale.

Cine se întinde mai mult de cât plapăma, rămâne cu picioarele goale.

Procopsela nu se cumpără cu bani, ci se câștigă cu ani.

Cine-î mușcat de șarpe se teme și de șopîrlă.

Măsoră de două ori și taie odată.

Cantinele școlare în București

Societatea institutorilor și institutórelor din București, în frunte cu d-l revisor școlar A. B. Sinișteanu, a isbutit să realizeze indemnul, pe care acum un an de zile d-l ministru al instrucțiunii publice l-a adresat corpului învățătoresc primar, invitându-l să se gândească la înființarea de cantine pe lângă școlile primare. Acum două luni numita societate a hotărît să ia sub patronagiul său înființarea și conducerea cantinelor școlare din București. În scopul acesta a însărcinat o comisiune care să chibzuiască în ce chip s'ar aduce mai repede la îndeplinire hotărîrea sa. Comisiunea a găsit cu cale să apeleze la dărnicia ómenilor de bine, ca să contribuiască la susținerea acestei instituțiuni. S'au emis 300 liste de subscripție, cari s'au încredințat tuturor institutorilor și institutórelor din Capitală. Subscripția a întrecut așteptările tuturor.

Cu 130 liste cari se înapoiasc pînă mai zilele trecute, s'au încasat 6.800 lei. Cu ceea ce se va mai strînge cu restul listelor, se speră a se ajunge la 10.000 lei. Succesul acesta revine tuturor institutorilor și institutórelor, cari s'au dat la o adevărată întrecere de a aduna în cercul cunoscințelor lor, sume cât mai mari. Cu prilejul acesta s'a dovedit că tótă lumea își dă seama de însemnătatea instituției cantinelor, și, când e vorba de a veni în ajutorul celor nevoiași, sprijinul tuturor e asigurat. Marile institute de credit au sub-scris sume între 300—500 lei; primăria Capitalei a dat 800 lei. D-l Gr. Alexandrescu, mare comerciant și industriaș, pe lângă suma subscrisă, a mai luat în socotela sa tótă pânea ce se va consuma la cantine în acest an școlar. Din inițiativa Pr. C. Dumitrescu, institutor, s'a dat un concert religios la biserica Icónei, al cărui produs s'a vërsat la fondul cantinelor, iar d-l Pursch, șef de orchestră, a oferit produsul concertului ce l-a dat la 4 Februarie în sala Bragadiru, aceluiași fond.

Odată cu redeschiderea școlilor după vacanța Crăciunului, cantinele au început să funcționeze la patru școle marginase, la cari s'au putut găsi încăperi pentru instalarea unei bucătării și a unei săli de mîncare. Acestea sînt la școlile de băeți No. 8, 15, 23 și 27. La cantina de pe lângă cea d'întăiu, vin băeți și de la școlile No. 19, 26 și 31 și fete de la școla No. 26. Câte patru cantinele sînt înzestrate complet cu cele necesare pentru prepararea și servirea mîncării. Ele hrănesc zilnic fie-care câte 50—60 școlari. Aceștia plătesc mîncarea cu 5 orî 10 banî, după puterî. Pentru această sumă li se dă 250 gr. pîne și ca la 120 gr. carne. Cheltuiala

zilnică variază între 7,50—9 lei, la cari elevii contribuiesc cu 3,50—4 lei; iar restul se acoperă din fondul cantinelor. Cu vasele de cari dispun pînă acum, cantinele nu pot îndești tôte nevoile. Mulți copii, neputënd fi admiși la masă din lipsa de loc și serviciu, rămân ca și mai nainte la școlă cu mîncare adusă d'acasă. Comitetul a hotărît a pune cantinele în stare să satisfacă tôte cererile.

În anul școlar viitor, cantinele se vor înmulți. Pentru a le asigura temeinic existența, comitetul speră că, pe lîngă serbările ce se vor da în folosul lor, va reuși să formeze pe lîngă fie-care câte o asociație de ômeni de bine din circumscriptia școlii respective, care să le ia sub patronagiul lor și prin cotisații regulate să le procure mijlôcele de întreținere.

N. N.

ÎNTÎMPLĂRILE SĂPTĂMÂNII

A trecut multă vreme de când n'am scris despre întîmplările săptămânii, și pôte veți fi creșut că voiü fi fost bolnav — ferescă-mă Dumneșeu de asta și pe mine și pe d-vostră — ori că voiü fi plecat la vr'un răsboiü unde-vă.

N'aveam unde. Nu e nicăieri răsboiü. Adevărat, că Anglia și Francia par-că aü de gând să se încaiere cât de curînd. Anglia se tot laudă cu puterile ei, iar Francia își tot gătesce corăbiï. Dar nu se scie nimic anumit, căci amîndouë țerile își ascund gândurile, și noi bănuim numai din purtarea lor ba asta ba ceea.

În Austro-Ungaria încureătura e așă de mare, că nu mai poți să-i dai de căpătăiü. Guvernul austriac a disolvat parlamentul, pentru că vedeă că nu pôte să mērgă înainte cu el. În Ungaria e cērtă și halima întrēgă. Țara nu e cārmuită după constituție; locuitorii nu mai voesc să plătescă birul și tôte lucrurile merg spre prăpastie.

Spusesem că nu e răsboiü nicăieri. N'am spus adevărul. Se bat Americanii cu răsvrățiții din insulele Filipine. Sciți că Americanii aü bătut pe Spanioli

și le-aŭ luat Filipinele, și când se bucurau mai mult, iată că locuitorii insulelor se răsvrătesc, nevrând domnia Americanilor, și-acum se bat.

În cursul săptămânii a murit Princesesa Maria a Bulgariei. Ea eră dintr'o familie princiară germană, și eră o femeie blindă, înțeleptă, și Bulgarii se lăudaŭ cu ea. A murit dintr'o nascere. Văduvitul Principe al Bulgariei, Ferdinand, a rămas cu trei copii, un băiat și două fete.

A mai murit Caprivi, fostul cancelar al Germaniei. Postul de cancelar e cel mai de căpetenie în Germania; cancelarul e un fel de secretar al împăratului și cârmuitorul politiceii externe. Bismarck a fost cel d'întăiu cancelar, numit «Cancelarul de fier» pentru tăria voinței lui; pe vremea sa, totă Europa eră învîrtită de Bismarck, Caprivi i-a fost urmaș, dar nici pe dedeparte nu se potriviă cu Bismarck.

Or.

ADRESE CĂTRE REDACȚIE

În anul I al revistei «Albina» m'am abonat eu, și am făcut și pe dascălii bisericii a se abonă.

Pentru anul II însă, vedând că această revistă promite atât de mult; îndemnat fiind și de dragostea ce am de a se aclăpă sătenii miei din isvorul de lumină «Albina», am căutat prin diferite sfaturi și mijloce de a abonă cât mai mulți, și i-am abonat pe toți, cari sciŭ citi în satul meu, numărul abonațiilor fiind cu mine de 9. Să se noteze că satul nu numără 50 locuitori.

Nu m'am mărginit numai a-i abonă, dar necontentit m'am dus în casele lor spre a-i stimula la citit, citindu-le multe bucăți eu, explicându-le, punându-i apoi pe ei să citească, întîmpinând la început nemulțumiri. Chiar și ađi, spre marea mea mulțumire sufletescă, ved că vin toți și-mi mulțumesc de îndemnul ce le-am făcut spre a se abonă, că multe povețe învață, mult le crește sufletul citind actele mari ale străbunilor, făcându-i și pe ei să fie mai vrednicii urmași ai lor.

Fiind deci, interpretul tuturor abonațiilor din Răcăciuni-Bacău, urez sănătate membrilor comitetului și hărnicie întru răspîndirea ideilor folositoare neamului românesc.

Pr. Gh. Gruia

Invățător.

Răspunsuri la întrebările din No. 11.

Au răspuns la o singură întrebare.

Ilov : București : Ión I. Manolescu, Gheorghe D. Angheloscu, d-ra Dorothée Magulies.
Dambovița : Târgoviște : Ión Pr. C. Virfureanu.
R.-Sârnat : Popesci : Preotul D. Fuică, Florea D. Constantin.
Romanași : Islaz : Nestor Florescu ; Vădăstrița : I. Tănăsescu.
Vâlcea : Stroești : M. Eliescu.
Doroholț : Lișna : N. Teodorescu, V. Măzereanu.
Roman : Sagna : Paroh C. Dabija ; Gherăști : Petre Penășescu.
Brăila : Sutești : E. B. Groza.
Mehedinți : T.-Severin : Paul Graf ; Dârvari : Ión Săndulescu Primar.
Vlașcu : Băbile : Preot C. Stănulescu.
Vâlcea : Riu.Vad : Gh. Ionescu.
Olț : D-ra Marinescu Filoftea.
Tulcea : Gheorghe Ionescu.
Bucănă : Prăjesci : V. I. Tiron.
Gorj : Turcenii : G. Hărăbulescu.
Tecuci : Torcesci : Vasile Mironescu.
 Gara Podul Ilcoi Popesci : Eremiescu.

Au răspuns la două întrebări :

Ilov : București : Ștefan Calaugiu, Licurg. V. Belciugățeanu, Clara M. Belciugățeanu.
Fălciu : Bășăști : Ión Dimitriu.
Tecuci : Blandi : D-na Sultana Zottinea.
Valomița : Slobozia : Pr. M. Haralambie ; Manasia : Pr. N. Dobrescu.
Gorj : Albeni : Const. Gh. Catrinescu.
R.-Sârnat : Bordesci : P. Negoescu ; Jideni : Z. G. Negoescu.
Bucănă : George Stan ; D-ța Maria : Eugen I. Tisescu.
Doroholț : Ibanesci : V. Știubianu ; Hudescii-Nari ; G. Cucu.
Roman : Gherăesci : D. Coljăneni.
Olț : Opțași : R. Colonescu, invetător.
Vaslui : Poenesci : C. Tănase.

Au răspuns la trei întrebări :

Ilov : București : Chirițescu Nicolae, Antim Nicolescu.
R.-Sârnat : Socariei : Sava Demetrescu ; Sgârcei : Zamfir Ionescu.
Dambovița : Valea-Lungă : Ión Haralambie.
Fălciu : Berezeni : N. Grecianu.
Argeș : Pitești : C. Păiș.
Isrl : I. Cerbulescu.
Mehedinți : Botoșesci : Const. Evulescu.
Prahova : Dișesci : Nicolae Chr. Stănculescu.
Tecuci : Nicoresci : Nicolae I. Partenie, Gh. Manoliu, Gh. Antonescu, Th. I. Grigoriu, C. Dimitriu.
Romanași : Potelu : P. P. M.
Tulova : Lălești : D-ra Maria I. Apostol.
Constanța : D-ra Voluminia I. Filip.
Bucănă : Apostolescu Maxim.
Olț : Dobrotăsa : G. Tănăsescu.
Botoșani : Petru P. Gheorghiu.
Covașca : Galați : Gheorghe Virgoliei ; Beresci : Nicuța Nichiță
Vlașcu : Mereni-de-jos : Stoescu D. Ștefan, Stoescu D. Orest.
Tulcea : Andrian Corom ; Satu-Nou : Pr. Paroh Andrei B. Popescu.
Roman : Săbăoani : Alex. Spătaru ; Roman : M. Delary.
Teleorman : Rădoesci : Săche Georgescu ; Bragadiru : George Popescu.

Au răspuns la patru întrebări :

Ilov : București : Ión Marinescu, Elena Brăiloiu.
Argeș : Deagu : D. G. Vulpescu ; Pitești : Toma G. Popescu ; Deagurile : Sc. I. Frânculescu.
Platru-Nemiș : C. Vrânceanu.
Muscel : Berivoesci : Const. N. Berivoescu.
Vaslui : Lipova : Dimitrie Teodorescu.

Au răspuns la unei întrebări:

Însă! C. Gheorghetoi, Titu Lăzărescu, G. Nichiforescu.
Ilfov: București: D-ra Luisa Cuțiana, Apostolescu St. Constantin.
Covurluiă: Galați: C. A. Ursache.
Doroholț: Tirnauca: N. Lăzărescu.
Mehedinți: Grozești: C. Gherghinescu.
Museel: Rucăr: Mihail de la Rucăr.

În numărul viitor vom publica restul din lista deslegătorilor, răspunsurile la întrebări și numele celor ce vor eși la sorți pentru a obține premii.

BIBLIOGRAFIE

D-l *G. D. Scraba*, institutor în București, a dat la lumină o schiță istorică asupra orașului «Suceva», vechea capitală a Moldovei. Broșura, în formatul «Monitorului Oficial», coprinde 20 de pagini și patru ilustrațiuni privitoare la acea localitate.

*

Sintem informați că au apărut deja 50 côle din volumul al II-lea al unei folositoare lucrări didactice: «*Metodica specială a tuturor obiectelor de învățămînt*», lucrată de d-nii Ión I. Onu, C. I. Bondescu și N. T. Mocanu.

Volumul acesta se va pune în vânzare cel mai târziu pînă la 15 a. c. l.

POȘTA REDACȚIEI

D-lui Paungrați, profesor universitar Loco.—Abonamentul d-v. pe anul II plătit, cu chitanța 11.102.

D-lui D. D. Stoenescu, str. G. Chițu No. 22, Craiova. — Idem, cu chitanța 11.022.

D-lui N. Ionescu, învățator, Rusănesci, Vâlcea.—Idem cu chitanța No. 11.692.

D-lui Ión Enescu, Grindu, Ialomița.—Primit, sînteți achitat pe anul I, cu chitanța 8.776.

D-nei M. Sisilică, Pitești. —Abonamentul d-v. pe anul II plătit, cu chitanța 11.665.

D-nei Eenterina Chivulescu, Craiova.—Idem, No. 13.470.

D-lui V. Lovinescu, Mălini.—Idem, No. 11.635. Articolul e în cercetare.

D-lui Nec. Roman, Cordăreni.—Idem, No. 11.468.

Eufrosina Alexandrescu, Învătătoare, com. Poiana Cornului, Vaslui. -- Trimeteți costul de lei 7 și veți primi colecția anului I legată.

D-lui C. V. Mihaescu, Manolésa, Dorohoiu. — Abonamentele se trimit prin mandat poștal pe numele *Administrației revistei*.

Păr. V. Rusu, comuna Stolniceni, Suceva.—Abonamentul Sf.-vostre pe anul I achitat, cu chitanța No. 8.714.

D-lui C. Ghika, Băile Govora. — D-l Niculescu a bine-voit a ne recomanda mulți abonați, dar n'a plătit pentru nimeni. Rog trimeteți costul pe ambii ani.

Pr. P. Zamfirescu, Cărligele, R-Sărat.—Abonamentul pe anul I achitat, cu chitanța 8 818, din 9 Ianuarie 1899.

D-rei Lucreția P. Harnagea, Bêrlad.—Abonamentul d-v. pe anul trecut e achitat, cu chitanța No. 523; trimeteți pe anul curent.

O DRAMĂ ÎN FUNDUL MĂRII

ROMAN de R. CORTAMBERT

XIX.

Vinovatul își ia pedepșa.

Apoi venea un tîner învelit pînă la ochi în manta și în sfîrșit un individ de statură mijlocie, avînd o sabie la cingătoare. Nici unul nu scotea o vorbă. Această tăcere în noptea adîncă avea ceva de grozav. Ajunseră pe un delușor, care se înalță în fața mării; pe această ridicătură se înalță o căsuță prăpădită în singurătate. Duși de omul cu felinarul, călătorii se îndreptară către acea locuință. Unul din ei bătî în pîrtă. O bătrînă avînd o luminare în mână, pe care vîntul o stinse, vine să deschidă. Intrară înăuntru și ajunseră la scara unei pivniți, de unde se vedeă eșind o lumină. Scoborîră: trei inși erau așezați la o masă înaintea unui samovar cu ceaf.

— Bravo! îmi pare bine! sunteți omenii de cuvînt, dișe în-tâiu călător. Ascultă Jack! De la ce ceas a început fluxul? Vedî tu! de cînd sînt locuitor în oraș, fără voia mea cum știți, mi-am uitat calendarul de marinar.

— Inginerul meu, răspuse omul cu respect, marea a început să se ridice de la unu de dimineta.

— Mulțumesc! Știți, fără îndoială, pentru ce v'am poruncit să veniți aici.

— Cam bănuim noi ceva, răspuseră ei.

— Domnilor, urmă Norton, căci el eră, nu putem sta aici; ceea ce avem de spus trebuie să fie audît de cer și de mare. Ce dișe d-l de Sartène?

Omul înfășurat în manta pînă la ochi, care nu eră altul de cît d-l de Sartène, își ridică puțin marginile pălăriei și răspuse: Trebuie să mergem la vîrfurile Kilconly.

— Atunci să plecăm, dișe Norton. Aerul e foarte greu aici.

În timpul cît s'au schimbat aceste căte va vorbe, omul cu mânele legate nu dișese nici o vorbă. Părea foarte abătut. Citoriții noștri au recunoscut, fără îndoială întrinsul pe Stevens. Iar cel de al patrulea călător era matelotul Dick, fostul tovarăș al inginerilor. Prezența lui eră indispensabilă, căci el fusese martor la săvîrșirea crimei.

Norton, reluă Enric, reiați sarcina de conducător, te vom urmă tot cu aceeași rînduială cu care am venit. Ceî șapte omenii se

puseră pe drum. Valurile isbiau cu putere stîncile ce formau malul. Vocea plîngătoare a valurilor spărgându-se de stînci deveniă din ce în ce mai puternică. Se putea prevedea că în curînd marea se va ridica pînă peste înălțimile malului. Călătorii noștri mergeau tăcuți și posomorîți. Eră aproape orele patru și întunerecul eră tot adînc. Sosesc pe un fel de șes pe care se vedeă urmă unî zid ruinat. Fără îndoială, erau rămășițele unui frumos castel, distrus de timp ori de omeni.

— Stați! strigă Enric, opriți-vă!

Norton poruncesce mateloșilor să facă foc: erau toți înghețați de frig. Cu bucăți de lemn de corăbiu înecate, găsite prin prejur se face un foc bun. Un fum gros și gălbuie, împins de vînt, se întinde ca o pînă neagră de mort, pe virulul peretelui. Omenii se strîng tremurînd prin prejurul focului. Cât despre acusatul Stevens, el șade pe o piatră, păzit de-aprope de mateloșii Dick și Jack.

Enric aprinde o torță și o înlînge în o crăpătură a zidului; această torță este lumina dreptății care va presidiă judecata.

— Domnilor, vă datoresc deslușiri. Un mare criminal este în minutul de a-și ispăși greșelile înaintea noastră. «Sînt câte-va luni, porniam pe vaporul Argus, întovărășit de d-nii Norton și Stevens; speram să părăsesc Europa cu doi frați, înșelăciune! un vrăjmaș, un șarpe, se strecurase între noi. Intr'o zi când datoria ne chiamă să facem o călătorie sub-mare; trădătorul găsi prilejul potrivit. Stevens a încercat să mă omore. În momentul cînd a ridicat securea să mă lovescă l'am văduț foarte bine. Ce făcusem ca să mă urască?

«În timp ce la câte-va miș de poște de aici fusesem ca prin minune scăpat de morțe, Stevens nemulțumit de a se ridica în grad, prin taptul chiar al morței mele, voi să sue două trepte de odată, scăpîndu-se și de Norton. Nimic nu putea fi mai ușor! Cu o îndemănare drăcescă, răspîndesce îndoiala în spiritele cele mai bune: Norton fu luat drept criminal. Drăcesca lui țesătură eră gata să se împlinescă; Dumnezeu m'aduce însă la vreme pentru ca să pot scăpa pe cel mai nevinovat și mai bun al meu prieten. Trebuie să judecăm noi pe Stevens, ori să l dăm pe mîna justiției? Ce dîceți?...

Dă-mi mie cuvîntul! dise Norton, care băgă de seamă că Sartène lăsîndu-se apucăturii inimei sale, aveă de gînd pôte se erte pe ucigaș.

— Vă voi limpedi eu situația. Suntem aici constituiți în tribunal după legea «una pentru alta». Sunteți chemați să dați o hotărîre nepărtinitoare asupra purtării tovarășului nostru de călătorie Stevens. Intrebați-vă consciința. Dacă puteți găsi nicaiva motive de indulgență, faceți să se plece balanța de parte acusatului; dar dacă vina lui vă e pe deplin cunoscută fiți neîndurați.

«La lucru dar, domnilor!

«Stevens te acuzăm cu ai atentat la viața șefului tău, Enric de Sartène. Răspunde!

— Mărturisesc îngăimă Stevens.

— Gândial de mai înainte să săvârșesci această crimă?

— Pöte... Dar mai cu sëmă când am vëdüt cã un tesaur erã sã cadã în mâna lui de Sartène më hotãrii sã comit crima. Sângele mi se sui la cap. Lovii!

— Cum de n'ai avut nici o părere de rău! Cum de ai aruncat vina pe un altul? Urmând calea aceasta voiai să ajungi a lua locul întâiu?

— Da, am destulă putere asupra mea, voi spune totul. Avem scopul acesta și mă mîndresc. Imi stăteați în cale, trebuia să vă dau la o parte, eram în dreptul meu. Medicii apröpe de neînvinși imi stăteau în cale, le-am distrus, le-am culcat la pãmînt. Oare! ömenii politici nu fac tot așã? Norocul pãreã cã imi suride. Rãmâneam singur stãpãn pe situație. Puțin de tot a lipsit să nu isbutesc. Cãți alții, mai puțin bunii ca mine, n'au luat acelaș drum și sînt astãzi puternici? Am pierdut partida, iatã totul!

— Și mai înainte de a pierde partida, întrerupse de Sartène, cu o drëptã indignare, ai pierdut locul slint care duce la fapte mari: *conștiința*. Adevërata fericire n'o pot nici odatã aveã *ticãloșii*! Nu te înșelã! nenorocitele! ai fi putut să ne omori pe toți, să ne înlocuesci, să te joci cu milioane; dar cel mai dulce lucru ce omul pöte aveã în lume: *stima de tine însuși* n'o puteai cu nici un chip câștiga. Nu dice cã erai apröpe să câștigi partida; din contrã, ea erã pentru tine pierdută pentru vecie. Pe cât îți s'ar fi pãrut cã ai câștigat, pe atît ai fi pierdut în ochii tãi, nenorocitele!

— Așã dar, reluã Norton, acusatule Stevens, nu poți negã crima?

— Va! Domnule, më forțați s'o mărturisesc! Dar n'aveți dreptul să condamnați pe un nenorocit, care nu este justițiabil de cãt de legile țirei sale. Este o grozvie ce nu veți îndeplini!

— Te înșeli! noi formãm aici un tribunal tot atît de drept ca și cel din Londra. Dacă vei fi condamnat, vei fi ucis fără milã ca o fiarã sãlbaticã. Domnilor, este vinovat acusatul Stevens? Matelotule Dick, vorbește. Marinarul rëspunse fără nici o îndoialã: Da, votez pentru condamnare la mörte.

— Și d-ta Jack, ce dice?

— Da acusatul să fie ucis. Cei-l-alți mateloți rëspunserã la rîndul lor! Da, să mörã!

— Hotãrãrea, hotãrire definitivã, e dar pronunțatã, reluã Norton. Condamnatul trebuie sã-și ispășeascã pe loc crimele.

— Më acușați de trãdare, de mișelie! strigã Stevens; dar sunteți mai mișei ca mine, cãci, sînt fără nici o apërare!

— Nu ne vom înduioșã de birfelile unui ticãlos; dreptatea se va face.

— Cer ertarea acostui nenorocit, disse de Sartène, înduioșat.

(Va urmã).